

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tal-31 ta' Mejju, 2004

Citazzjoni Numru. 1917/1998/1

Charles Desira

Vs

Emmanuela sive Lily Montebello

Il-Qorti.

Preliminari

Rat **I-att tac-citazzjoni** li permezz taghha gie premess

“Illi l-konvenuta Emmanuela Montebello kienet giet nominata bhala prokuratrici specjali tal-attur huha Carmelo Desira.

Premess li bhala prokuratrici l-istess Emmanuela Montebello ppreparat ‘statement of account’ datat 14 ta’

Kopja Informali ta' Sentenza

Lulju, 1998 rigward id-dhul taghha bhala prokuratrici ta' l-attur.

Premess li minn dan l-*istatement* jirrizulta li l-konvenuta ghandha taghti l-ammont ta' Lm6,764.98 lill-attur.

Premess li l-attur ma jaqbilx li mill-ammont li jidher fl-*istatement* in kwantu gew imnaqqsa l-ammonti ta' Lm39.37 (tax on portion of land in Zejtun) Lm7.50 (extra tax on portion of land in Zejtun).

Premess li l-konvenuta ghandha wkoll tirritorna l-ammont ta' Lm820 mhallsa lilha in konnessjoni ma' xiri ta' art li qatt ma nxtara f'isem l-attur.

Premess li ghalhekk il-konvenuta hija debitrice tal-attur fl-ammont totali ta' sebat elef sitt mija wiehed u tlettin liri Maltin u hamsa u tmenin centezmi (Lm7,631.85).

Premess li l-konvenuta qieghda tirrifjuta li taghti dan l-ammont lill-attur minghajr gustifikazzjoni legali u dan minkejja diversi interpellazzjonijiet:

Tghid ghalhekk il-konvenuta ghaliex din il-Qorti ma ghandhiex:

1. tiddikjara li l-istess l-konvenuta hija debitrice tal-attur fl-ammont ta' Lm7,631.85 rapprezentanti bilanc ta' flus li gabret hi bhala prokuratrici tieghu.

2. tikkundanna lill-istess konvenuta thallas l-ammont ta' Lm7,631.85 lill-attur.

Bl-imghax legali u bl-ispejjez inkluzi dawk tal-ittri interpellatorji datati 25 ta' Gunju, 1998 u 3 ta' Lulju, 1998 u dawk tal-mandat ta' sekwestru pprezentat fil-15 ta' Settembru, 1998.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur a fol. 3 tal-process;

Rat **in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuta** a fol. 13 tal-process fejn eccepjet:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi t-talbiet attrici ghandhom jigu michuda peress illi l-konvenuta m'hijjex debitrice ta' l-ammont imsemmi.
2. Illi l-azzjoni hija ntiza biss biex tkun vessatorja fil-konfront tal-esponenti.
3. B'riserva ghall-eccezzjonijiet ohra.

Rat **it-talba rikonvenzjonali tal-konvenuta** (a fol. 15) fejn gie premess:

“Illi l-konvenuta kienet sielfet lil huha l-attur, *brevi manu*, is-somma ta' ghaxart elef dollaru awstraljan;

Premess illi l-attur kien ipprometta illi ser ihallas lura dan l-ammont lilu misluf flimkien ma' imghax mwieghed minnu bir-rata t'elf dollaru awstraljan fis-sena;

Premess illi l-attur ghalkemm debitament interpellat biex jersaq ghall-likwidazzjoni u hlas ta' l-ammonti dovuti huwa naqas li jaghmel dan;

Premess illi l-attur naqas li jhallas lura l-ammont kollu u l-imghax dovut;

Jghid l-attur, issa rikonvenut, ghala din il-Qorti ma ghandiex;

1. tiddikjara lill-attur rikonvenut debitur ta' l-attrici ghall-ammont hekk likwidat minn din l-Onorabbili Qorti;
2. tikkundanna lill-attur rikonvenut ihallas l-ammont hekk likwidat minn din l-Onorabbili Qorti.

Bl-ispejjez u bl-imghax kontra l-attur minn issa ngunt ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tar-rikonvenzjoni a fol. 16 tal-process:

Rat **in-nota ta' l-eccezzjonijiet ta' Charles Desira** ghall-kontrotalba a fol. 17 fejn eccepixxa:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi t-talbiet tal-konvenuta huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra taghha ghaliex Charles Desira ma ghandu jaghti ebda ammont lill-konvenuta anzi ghandu jiehu minn ghandha l-ammont imsemmi fic-citazzjoni.

2. Illi l-konvenuta qieghda tippretendi imghax bir-rata ta' AUD1,000 fis-sena meta dan huwa illegali u meta ma kien hemm ebda ftehim dwar imghax.

3. Illi l-ammont misluf lill-attur kien thallas kollu.

Rat il-verbal a fol. 144;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat in-noti tal-partijiet;

TALBIET

F'dina l-kawza l-attur qed jitlob somma ta' flus bhala bilanc ta' flus li l-konvenuta gabret bhala prokuratrici. Minn naha l-ohra l-konvenuta qed teccepixxi li hija m'ghandha taghti xejn lill-attur billi hu debitur lejha kif spjegat fil-kontrolba taghha fejn qed titlob li jigi dikjarat li hu ghandu jaghti lura bilanc ta' somma flus li kienet selfitu flimkien ma' l-imghax.

Sottomissijoni ta' l-attur

Skond l-attur, bhala fatt il-konvenuta mhux qed tikkontesta l-ammont mitlub imma qed tghid li l-ammont mhux dovut ghax l-attur huwa debitur taghha.

L-attur qed jikkontesta li l-konvenuta zzommlu Lm820 billi fil-kuntratt li bih inxtara l-access ghal-ahwa l-attur ma jissemmiex.

Kopja Informali ta' Sentenza

L-attur qed jissottometti li l-konvenuta ma tistax tpaci xi ammont li hi qed tippretendi li ghandha tiehu minghandu billi dan ma jistax isir skond l-artikolu 1197(1) u (2) tal-Kap 16.

Dwar il-kontrotalba tal-konvenuta, hu qed jissottometti li l-konvenuta qed tammetti li rceviet AUD11,500 minghand l-attur ghalhekk is-self thallas kollu lura.

Il-konvenuta qed tippretendi imghax bil 10% izda l-attur jirritjeni li ma kienx hemm ftehim fuq imghax u anke kieku l-ammont mitlub hu kontra l-ligi. Il-korrispondenza u kontroezami tal-konvenuta juru li hija kienet thallset ghas-saldu. Fil-korrispondenza l-konvenuta qatt ma ssemmi l-imghax.

Sottomissjonijiet tal-konvenuta

Il-konvenuta qed tissottometti li l-kontestazzjonijiet huma bazikament tnejn: (i) jekk l-attur ghadux debitur taghha fis-somma ta' AUD10,000 li silfitu u l-imghaxijiet relattivi u (ii) jekk il-konvenuta ghandhiex taghtih is-somma ta' Lm820 u Lm6,764.98 kif mitluba.

Dwar l-ammont ta' Lm820 il-konvenuta tirritjeni li kien gie deciz bejn l-ahwa kollha qabel ma saret id-divizjoni ta' l-art tal-genituri taghhom, li kull wiehed mill-ahwa johrog sehem indaqs sabiex jinxtara dan il-feles art. L-attur kien gie nfurmat b'dan il-ftehim mill-konvenuta.

Il-konvenuta kienet silfet AUD10,000 lill-attur u skond hi, l-attur kien ippromettilha (ara fol. 57) li ser ihallasha AUD1,000 imghax fl-ahhar tas-sena. Dwar ir-rata ta' imghax dan is-self sar fl-Awstralja fejn hu permess rata ta' imghax gholi li mhux kunsidrat bhala usura.

KONSIDERAZZJONIJIET

Talba ta' l-attur

Skond id-dokument a fol. 79 ME5 il-konvenuta qed tghid li l-bilanc dovut lill-attur hu ta' Lm6,764.98. L-attur ma jaqbilx li minn dan l-ammont ghandu jitnaqqas l-ammont ta' Lm39.37 (tax on portion of land in Zejtun) Lm7.50 (extra tax on portion of land in Zejtun) L-attur ukoll ma jaqbilx li l-konvenuta zzommlu l-ammont ta' Lm820 mhallsa lilha in konnessjoni ma' xiri ta' art bhala access ghall-plots.

Illi jirrizulta mill-provi fil-kuntratt Dok. Z2 a fol. 120 li bih inxtrat bicca art bhala access, li l-art qatt ma nxtrat f'isem l-attur. Skond mart l-attur:

“In Doc. FV1 a fo. 118 there are the plots 9 and 12 owned by her husband. The piece of land bought in part with her husband's money is in front of plots 15 to 20 and in front of plot 1. (hedged in pencil). They did not benefit from this purchase since the land bought was not in front of the plots belonging to them”.

Skond l-attur:

“In the contractual documents in relation to the purchase of a strip of land did not include his name and that of his sisters, Angela, Carmela and Catherine. The plots which he had inherited did not require the ownership of an additional strip of land to enable building permits to be issued.”

Illi anke jekk l-attur seta' b'xi mod ibbenefika mill-akkwist ta' dina l-art, u kienet x'kienet ir-raguni ghaliex ismu ma tnizzilx, jibqa' l-fatt li hu fuq il-kuntratt ma jidher imkien u legalment m'ghandu ebda dritt ghal dina l-art. Ghalhekk l-attur m'ghandux jehles spejjez in konnessjoni ma dina l-art li hu mhux sid taghha.

Kontrotalba - Self

Kwantu ghall-kwistjoni l-ohra jekk l-attur ghadux debitur tal-konvenuta fis-somma ta' AUD10,000 li silfitu u l-

imghaxijiet relattivi, il-Qorti tibda biex tirrileva li fuq dina l-pretensjoni l-konvenuta mhux qed teccepixxi biss it-tpacija imma ghamlet kontrotalba ghal pretensjoni taghha ghalhekk is-sottomissjoni ta' l-attur li f'dan il-kaz it-tpacija ma tapplikax ma tistax tigi accettata.

Mhux kontestat li l-konvenuta kienet silfet AUD10,000 lill-attur. Li mhux qed jaqblu l-partijiet huwa dwar jekk dana l-ammont thallasx kollu lura u jekk kienx miftiehem imghax fuq dina s-somma.

Il-konvenuta qed tirritjeni li hija ghad ghandha tiehu AUD2,000 li fadal mill-AUD10,000 u AUD24,287 imghax fuq is-somma mislufa Dok. EM7 (ara fol. 53 para 59 u fol. 59). Dwar l-imghax il-konvenuta qed issostni li l-attur kien ippromettilha (ara ittra a fol. 57) li ser ihallasha AUD1,000 imghax fl-ahhar tas-sena.

Dwar dana l-punt, mart l-attur spjegat x'kienet il-portata ta' dina l-parti ta l-ittra a fol. 57. Hi qalet hekk:

“Defendant told her that she did not want any interest in respect of the loan and only wanted her money back when we could pay it. In 1985 she wrote to defendant and told her that we would try and pay some additional monies to her. Whilst the letter makes reference to interest, it was in fact not interest that we wanted to pay but some additional sum in appreciation of her kindness towards us”.

Mill-provi prodotti jirrizulta li meta sar is-self ma kienx sar ftehim fuq l-imghax u jidher li dana sar billi dawn kienu relazzjonijiet bejn l-ahwa fejn wiehed kien jghin lill-iehor kif jista' fis-sitwazzjonijiet li kienu jkunu. (Ara f'dan is-sens anke x-xhieda ta' Salvu Desira) Jidher li l-kwistjoni ta' l-imghax inqalghet meta l-attur u ohtu nkisru u l-konvenuta mbaghad qajmet l-kwistjoni ta' l-imghax. Fil-korrispondenza li kienet tghaddi bejn il-partijiet meta kienu ghadhom f'relazzjonijiet tajbin, il-konvenuta qatt ma nsistiet li tithallas xi imghax. L-attur u martu kienu jafu li huma kellhom ihallsu lura s-somma mislufa u kienu lesti

anke li jikkumpensaw lil-konvenuta tal-pjacir li ghamlitolhom u jaghtuha somma bhala apprezzament.

Dwar il-kwistjoni ta' l-uzura li ssemmiet, jigi rilevat li jekk kuntratt ikun sar barra minn Malta, fejn hu ammess dak li ghalina hu uzura, jekk tigi mitluba l-ezekuzzjoni tal-kuntratt f'Malta, il-Qorti Maltija ma takkordax l-ezekuzzjoni ghall-uzura. (Vol 30 p 2 p 288).

Jibqa' l-kwistjoni jekk l-ammont misluf giex imhallas lura kollu. Mill-provi prodotti jirrizulta li l-attur kien hallas lill-konvenuta AUD3,500 f'Sydney. Il-konvenuta tirritjeni li dawn kienu imghax izda l-Qorti hi tal-fehma li dawn thallsu biex jinqata' mill-ammont misluf u gew depozitati fl-*account* tal-konvenuta u mhux fl-*account* li l-konvenuta tghid li kien ghall-imghax. Barra dana l-ammont, l-attur kien qal lill-konvenuta biex izzomm Lm2,000 mill-biegh tal-plot. Ghalhekk bir-rata ta' AUD4 = Lm1 (ara rata imsemmija mill-konvenuta a fol. 53 para. 59) l-attur jigi li kien ta' lill-konvenuta b'kollox AUD11,500. Ghalhekk l-attur jigi li hallas lura l-ammont li huwa kien issellef.

Il-Qorti tikkonkludi li l-kontrotalba tal-konvenuta ma tistax tigi milqugha. It-talba attrici ghandha tigi milquha b'dana pero' li ghandhom jitnaqqsu mill-ammont dovut lill attur l-ammont ta' AUD1,000 jew Lm250 li huwa kien accetta li jaghti lill-konvenuta bhala apprezzament ghas-self li kienet ghamlet mieghu.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi

il-Qorti tiddeciedi

billi tilqa' t-talba attrici ghas-seba' t'elef sitt mija u wiehed u tletin lira Maltija u hamsa u tmenin centezmi (Lm7,631.85) wara li jitnaqqsu mitejn u hamsin lira Maltin (Lm250) cjoe' seba' t'elef tlett mija u wiehed u tmenin lira Maltin u hamsa u tmenin centezmi (Lm7,381.85), u tikkundanna lill-konvenuta thallas l-ammont ta' seba' t'elef tlett mija u wiehed u tmenin lira Maltin u hamsa u tmenin centezmi (Lm7,381.85) lill-konvenut;
tichad il-kontrotalba tal-konvenuta

Kopja Informali ta' Sentenza

spejjez kollha ghall-konvenuta.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----